

1R BATX · ECO1 · UNITAT 12

Creixement, desigualtat i desenvolupament sostenible

Desigualtat, creixement, pobresa, sostenibilitat i ODS, i informe final sobre el barri

12

PER COMENÇAR

En aquesta unitat aprendràs a...



Descriure com es reparteix la renda i mesurar la desigualtat amb la corba de Lorenz i l'índex de Gini.



Explicar per què uns països són rics i altres pobres, i diferenciar les teories del creixement.



Distingir pobresa absoluta i relativa i valorar mesures per reduir-la.



Analitzar la relació entre creixement econòmic i medi ambient, i els ODS.



Elaborar un informe amb dades i propostes sobre l'economia del barri.

SITUACIÓ DE PARTIDA · CAS FICTICI

Una situació de partida



És juny i l'Observatori econòmic de Valldelana ja té onze peces fetes. L'ajuntament els ha convidat a presentar-ne les conclusions en una sessió pública. La Inés Varela els fa una pregunta que no té una resposta fàcil: pot créixer l'economia sense esgotar el planeta? I una altra, més propera: qui troba barreres per accedir als espais del barri en condicions d'igualtat? Abans de presentar, hauran de decidir què diuen, amb quines dades i amb quines propostes. Per a això, aquesta unitat ajunta el que s'ha après durant el curs: com es reparteix la renda, què fa créixer els països, com es mesura la pobresa i quin cost té el creixement per al medi ambient.

❓ **Creus que a Valldelana tothom té les mateixes oportunitats? Posa un exemple que ho mostri.**

❓ **Si l'economia del país creix un 3 %, vol dir que tothom hi guanya? Per què?**

❓ **Què significa que una persona sigui pobra? És el mateix a Espanya que a un altre país?**

MAPA DE LA UNITAT

Què veurem

12.1 Distribució de la renda i desigualtat: món, Espanya i Catalunya

12.2 Per què uns països són rics i altres pobres; teories del creixement

12.3 Erradicació de la pobresa

12.4 Creixement, medi ambient i ODS: economia circular, col·laborativa i solidària

12.5 Investigar el barri: informe final i propostes

Com es mesura la desigualtat

Distribució personal

Compara persones o llars: el 20 % més pobre i el 20 % més ric.

Distribució funcional

Compara els factors: salaris, beneficis i rendes del capital.

Corba de Lorenz

Com més s'allunya de la diagonal, més desigualtat.

Índex de Gini

De 0 (igualtat perfecta) a 1 (una persona ho té tot).

CLAVE

L'Estat redistribueix amb impostos progressius i transferències: compara la renda de mercat amb la **disponible**.

Cinc llars, abans i després de l'Estat



Rendes de 5 a 75 mil €

Cinc llars fictícies: es compara la renda de mercat i la disponible.

1. **Llar més rica.** Amb la renda de mercat té 75 de 150 mil € (el 50 %); amb la disponible, 52,5 de 134 (el 39,2 %).
2. **Quocient.** Té 15 vegades la renda de la més pobra (75 / 5) i, després, 4,4 vegades (52,5 / 12).
3. **Gini.** Baixa de 0,437 a 0,284.

✔ **El Gini baixa un 35 % (0,153 punts): l'Estat redistribueix sense eliminar la desigualtat del tot.**

Qui queda enrere?

Persones amb una renda inferior al 60 % de la mediana (%).



Font: Eurostat, ilc_li02 i ilc_li41 (consulta: 11/2026).

CLAVE

Són dades de Catalunya, d'Espanya i de la UE: no expliquen què passa a **Valldelana**.

Dos països, dos ritmes



A: 10.000 € i +4 %; B: 20.000 € i +1 %

Rendes reals i taxes constants (supòsit didàctic).

1. **A: 10.000 · 1,04^t.** Als 24 anys, 25.633 €.
2. **B: 20.000 · 1,01^t.** Als 24 anys, 25.395 €.
3. **Un any abans.** B encara anava per davant: 25.143 € contra 24.647 €.

✔️ **A iguala B en uns 24 anys tot i partir de la meitat de renda: a llarg termini, el ritme pesa més que el punt de partida.**

La regla del 70

CREIXEMENT ANUAL	ANYS PER DUPLICAR	ÍNDEX ALS 50 ANYS (INICI = 100)
2 %	35	269
4 %	17,5	711

CLAVE

Una diferència petita en la taxa es converteix en una diferència **enorme** amb el temps.

Una línia de pobresa relativa



Deu llars, de 7 a 44 mil €

Pobresa relativa: menys del 60 % de la mediana (supòsit didàctic).

1. **Inicial.** Mediana 15, llindar 9: només la llar de 7 és per sota (10 %).
2. **Tothom +20 %.** Mediana 18 i llindar 10,8: continua havent-hi una llar per sota.
3. **Ajut de 2.** La llar de 7 arriba a 9 i la taxa passa a 0 %.

✔️ **Créixer no equival a reduir la pobresa: el llindar també s'allunya quan tothom puja.**

Creixement i emissions



Què mostren les dades

- 2005-2024: el PIB real puja un 24,6 %
- Les emissions netes baixen un 44,6 %
- Les emissions per unitat de PIB: índex de 44,5

VS



Per què cal prudència

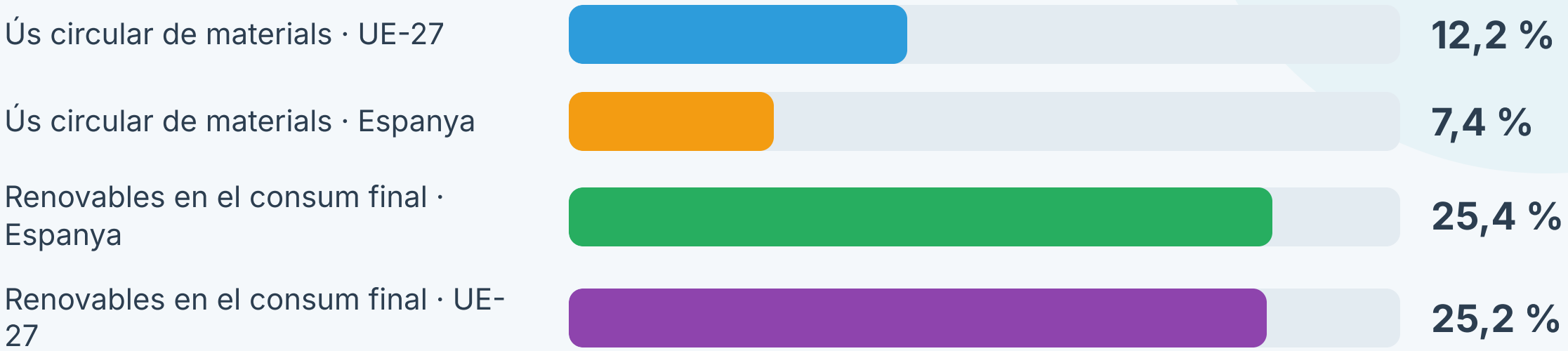
- La crisi del 2008 i la pandèmia hi van pesar
- Part de la producció pot haver-se traslladat a altres països
- Un sol indicador no diu si l'economia és sostenible

CLAVE

Desacoblar creixement i impacte ambiental és possible, però cal **comprovar-ho** amb dades.

Cap a una economia més circular

Dades del 2024 (%).



Font: Eurostat, env_ac_cur i nrg_ind_ren (consulta: 11/2026).

CLAVE

Espanya és 4,8 punts per sota de la UE-27 en **ús circular** de materials.

REPÀS

Idees clau

- **Desigualtat.** Distribució personal i funcional, corba de lorenz i índex de gini, renda de mercat i disponible, eficiència i equitat.
- **Creixement.** Factors del creixement, teories exògena i endògena, regla del 70 i convergència.
- **Pobresa.** Absoluta i relativa, causes i mesures, ingrés mínim vital.
- **ODS.** Límits ecològics i desacoblament, economia circular, col·laborativa i solidària, agenda 2030.
- **Informe.** Pregunta, dades i indicadors, propostes i límits.

PER ACABAR

Per pensar

1 Una llar passa de 20.000 € a 22.000 € mentre la renda mitjana creix un 5 %. Què en pots dir i què no, sense la mediana ni la composició de la llar?

2 Per què pujar els salaris de tothom un 10 % no fa baixar la pobresa relativa? Quina mesura sí que ho faria?

3 Tria un problema d'accés del teu barri o del teu centre. Quin indicador el mesuraria, quina font en tindria la dada i quin límit tindria?



Ara et toca a tu!

Repassa, practica i comprova el que has après.

📝 **Resum**

✅ **Test**

👆 **Interactius**

Llibre, presentacions, resums i tests gratis a **josesande.com**